Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko - správní

Územní plánování na území Pardubického kraje

Michaela Hanzlíková

Bakalářská práce

2009

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: **2008/2009**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela HANZLÍKOVÁ**

Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Územní plánování na území Pardubického kraje**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Cíle územního plánování
3. Nástroje územního plánování
4. Změny v novém stavebním zákoně
5. Činnost obcí s rozšířenou působností v oblasti územního plánování
6. Územně plánovací činnost Pardubického kraje
7. Metodická činnost kraje vůči obcím
8. Grantová politika kraje vůči obcím
9. Závěr

Rozsah grafických prací:	–
Rozsah pracovní zprávy:	**cca 30 stran**
Forma zpracování bakalářské práce:	**tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **Šilhánková, V., Koutný, J., Čáblová, M.: Urbanismus a územní plánování,**
Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002,
2. **Hendrych, D. a kol.: Správní právo, 6. vydání, Praha: C.H. Beck 2006.**
3. **Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu**
4. **Halasová, H., Šilarová, V.: Územní plánování v České republice 2007, Brno:**
Ústav územního rozvoje Brno, 2007
5. **Šaman, Z.: Územní plánování, Praha: Vydavatelství ČVUT, 1986**

Vedoucí bakalářské práce:	**JUDr. Martin Šmíd** Ústav veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce:	**26. června 2008**
Termín odevzdání bakalářské práce:	**1. května 2009**

L.S.

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 21. července 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 15. 4. 2009

Michaela Hanzlíková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu JUDr. Martinu Šmídovi za odborné vedení bakalářské práce, jeho cenné rady a připomínky.

Mé poděkování patří také paní Ing. Zdeně Loumanové a Ing. Ivě Štverákové z Krajského úřadu Pardubického kraje (odboru strategického rozvoje kraje a evropských fondů) za poskytnutí materiálů a informací ke zpracování této bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce je v obecné rovině zaměřena na územní plánováním a v konkrétnější podobě řeší územní plánování na území Pardubického kraje. Zabývá se územně plánovací činností na území kraje, metodickou činností kraje vůči obcím a grantovou politikou kraje na úseku územního plánování. Věnuje se také zhodnocení stavu územních plánů na území daného kraje.

Klíčová slova

územní plánování, územní plán, územně plánovací dokumentace, politika územního rozvoje, grantová politika

Title

Ground planning in the territory of Pardubice region.

Annotation

This bachelor work is in general view sight on ground planning and in concrete shape solves ground planning in the territory of Pardubice region. It deals with territorial planning activity on territory region, methodical activity region toward municipalities and grant policy of the region on the section of ground planning. It is devoted to the assessment of state ground plans on territory of the region.

Keywords

ground planning, ground plan, ground planning documentation, local development policy, grant politics

Obsah

Úvod **9**

1 Cíle územního plánování **10**

1.1 Úkoly územního plánování *11*

2 Nástroje územního plánování **13**

2.1 Územně plánovací podklady *13*

2.1.1 Územně analytické podklady 13

2.1.2 Územní studie 14

2.2 Politika územního rozvoje *14*

2.3 Územně plánovací dokumentace *15*

2.3.1 Zásady územního rozvoje 15

2.3.2 Územní plán 16

2.3.3 Regulační plán 17

2.3.4 Územní rozhodnutí 18

2.4 Územní opatření *19*

2.4.1 Územní opatření o stavební uzávěrce 19

2.4.2 Územní opatření o asanaci území 19

2.5 Úprava vztahů v území *20*

2.5.1 Předkupní právo 20

2.5.2 Náhrada za změnu v území 20

3 Změny v novém stavebním zákoně v oblasti územního plánování **21**

3.1 Změny v nástrojích územního plánování *21*

3.1.1 Územně plánovací dokumentace 21

3.1.2 Územně plánovací podklady 24

3.1.3 Územní rozhodnutí 25

3.2 Další změny v zákoně č. 183/2006 Sb., týkající se územního plánování *25*

4 Působnost v oblasti územního plánování **27**

4.1 Působnost na úseku územního plánování *27*

4.2 Účastníci územního plánování *27*

4.3 Činnost orgánů obce s rozšířenou působností v oblasti územního plánování.....28

5 Územně plánovací činnost Pardubického kraje.....30

5.1 Činnost orgánů kraje v oblasti územního plánování.....30

5.2 Pořízení zásad územního rozvoje Pardubického kraje.....31

5.2.1 Harmonogram pořízení Zásad územního rozvoje Pardubického kraje 32

5.3 Pořízení územních studií a analytických podklady.....35

5.3.1 Územně analytické podklady Pardubického kraje.....35

5.3.2 Územní studie Pardubického kraje.....36

6 Metodická činnost kraje vůči obcím.....39

6.1 Metodika „MINIS“.....40

6.2 Datový model ÚAP - DMG ÚAP.....41

7 Grantová politika Pardubického kraje v oblasti územního plánování.....43

7.1 Podpora pořízení územně plánovacích dokumentací.....43

7.1.1 Průběh grantového řízení.....44

7.1.2 Kritéria pro hodnocení žádostí o grant.....46

7.1.3 Poskytnuté granty v období 2003 - 2008.....47

7.2 Stav územních plánů na území Pardubického kraje.....47

Závěr.....51

Seznam obrázků.....52

Seznam tabulek.....52

Použitá literatura.....53

Úvod

Náležitosti územního plánování a způsob tvorby územních plánovacích dokumentací upravuje zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Územní plánování je plně v kompetenci veřejné správy. Výhradně veřejná správa provádí tuto činnost společně s následným povolováním všech staveb. Základem pro samotné územní plánování je vytyčení si ploch vhodných i nevhodných k výstavbě a následné zpracování těchto výsledků do hierarchicky uspořádané územně plánovací dokumentace.

Velmi důležité, z hlediska plánovací dokumentace, je sledování počátku vzniku těchto dokumentů, neboť dokumentace vyššího stupně je nadřízena dokumentaci stupně nižšího. Za prvotní místo vzniku se dá považovat Ministerstvo pro místní rozvoj, které vytváří tzv. politiku územního rozvoje. Jedná se zpravidla o strategický dokument, obecného charakteru, do kterého je možné zakotvit zavazující normativy, které by měly být respektovány na celém území České republiky.

Následně je tato politika schvalována vládou a je zveřejněna ve Sbírce zákonů. Na základě tohoto schváleného usnesení si mohou samotné kraje tvořit i své krajské územní plány, tzv. zásady územního rozvoje, které jsou již konkrétnější než politika a lze podle tohoto plánu zpracovávat podrobnější dokumentaci pro potřeby daného území.

1 Cíle územního plánování

Územní plánování je upraveno zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Hlavním cílem územního plánování je zajištění trvale udržitelného rozvoje pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, který uspokojuje potřeby generace současné, aniž by byly ohroženy možnosti generací budoucích.

Územní plánování dosahuje udržitelného rozvoje území pomocí soustavného a komplexního řešení účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení souladu veřejných a soukromých zájmů. Pro tento účel sleduje nejen společenský, ale také hospodářský potenciál rozvoje.

Orgány územního plánování podle tohoto zákona svým postupem koordinují veřejné i soukromé záměry změn v území, výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území a konkretizují ochranu veřejných zájmů vyplývajících ze zvláštních právních předpisů.[1]

Územní plánování ve veřejném zájmu má sloužit k ochraně a rozvoji kulturních, přírodních a civilizačních hodnot území, včetně urbanistického, archeologického a architektonického dědictví. S ohledem na uvedené skutečnosti stanovuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků. Zastavitelné plochy jsou vytyčovány vzhledem k potenciálu rozvoje území a míře využití zastavěného území.

Na nezastavěném území je možné umisťovat zařízení a stavby pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu krajiny a přírody, pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof aj., dále pak stavby a zařízení pro zlepšení jeho využití například pro účely rekreace jako jsou cyklistické stezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra.

Ve výjimečných případech je možné na nezastavitelné pozemky umístit technickou infrastrukturu takovým způsobem, aby nedošlo k neznemožnění jeho dalšího využívání.

[1] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 18, odst. 3.

1.1 Úkoly územního plánování

Úkolem územního plánování je především:

- zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty,
- stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území,
- prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání,
- stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb,
- stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty území,
- stanovovat pořadí provádění změn v území (etapizaci),
- vytvářet v území podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem,
- vytvářet v území podmínky pro odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn,
- stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení, prověřovat a vytvářet v území podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území,
- vytvářet v území podmínky pro zajištění civilní ochrany,
- určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území,
- vytvářet podmínky pro ochranu území podle zvláštních právních předpisů před negativními vlivy záměrů na území a navrhovat kompenzační opatření, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
- regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů,
- uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování, ekologie a památkové péče.[2]

[2] ŠILHÁNKOVÁ, V., *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, str. 97

Územní plánování má též za úkol hodnotit dopady vlivu politiky územního rozvoje, zásady územního rozvoje nebo územního plánu na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost obyvatel území. K tomuto úkolu se také váže povinnost hodnocení vlivů na životní prostředí a na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast, není-li tento vliv orgánem ochrany přírody vyloučen.

2 Nástroje územního plánování

Nástroje územního plánování jsou dle zákona č. 183/2006 Sb. následující:

- územně plánovací podklady,
- politika územního rozvoje,
- územně plánovací dokumentace,
- územní opatření,
- úprava vztahů v území.

2.1 Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady tvoří územně analytické podklady, které zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a územní studie, které ověřují možnosti a podmínky změn v území. Slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území.[3]

2.1.1 Územně analytické podklady

Územně analytické podklady obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území, záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci.[4]

Územně analytické podklady pořizuje úřad územního plánování pro svůj správní obvod v nezbytném rozsahu. Územně analytické podklady jsou získávány příslušným pořizovatelem na základě průzkumů území a údajů o území. Údaje o území jsou poskytovány pořizovateli orgánem veřejné správy. Tyto údaje mohou být využity pořizovatelem pouze pro územně plánovací činnost, založení a vedení technické mapy, činnost projektanta územně plánovací dokumentace či územní studie. Pořizovatel je povinen průběžně aktualizovat na základě

[3] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 25

[4] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 26, odst. 1.

nových údajů územně analytické podklady a každé 2 roky musí vyhotovit jejich úplnou aktualizaci. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností a jejich aktualizace jsou předkládány k projednání Radě obcí, která do 60 dnů vysloví pořizovateli své stanovisko. V případě území kraje jsou jejich aktualizace pořizovány krajským úřadem a jsou předkládány zastupitelstvu kraje, krajský úřad zašle podklady pro území kraje Ministerstvu životního prostředí a Ministerstvu pro místní rozvoj do 6 měsíců od jejich pořízení či aktualizace.

2.1.2 Územní studie

Územní studie navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení vybraných problémů, případně úprav nebo rozvoj některých funkčních systémů v území, například veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability, které by mohly významně ovlivňovat nebo podmiňovat využití a uspořádání území nebo jejich vybraných částí.[5]

Územní studie je pořizována v případě, že ji vyžaduje územně plánovací dokumentace, z vlastního či jiného popudu. Pořizovatel vymezí v zadání její obsah, rozsah, cíl a účel.

2.2 Politika územního rozvoje

Politika územního rozvoje určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů. Politika územního rozvoje s ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a záměry na změny v území republikového významu a stanoví úkoly zajišťující tuto koordinaci. Politiku územního rozvoje pořizuje Ministerstvo pro místní rozvoj pro celé území republiky a schvaluje ji vláda. Ministerstvo zajistí, aby ve Sbírce zákonů bylo uveřejněno sdělení o schválení politiky územního rozvoje a celý dokument zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. Politika územního rozvoje je závazná pro

[5] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 30, odst. 1.

pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.[6]

2.3 Územně plánovací dokumentace

2.3.1 Zásady územního rozvoje

Stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stanoví kritéria pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití. Zásady územního rozvoje mohou vymezit plochy a koridory s cílem prověřit možnosti budoucího využití územních studií, jejich dosavadní využití nesmí být měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil prověřované budoucí využití. Součástí zásad územního rozvoje je i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Ve vyhodnocení vlivů na životní prostředí se popíší a vyhodnotí zjištěné a předpokládané závažné vlivy zásad územního rozvoje na životní prostředí a přijatelné alternativy naplňující cíle zásad územního rozvoje.[7]

Zásady územního rozvoje jsou závazné pro tvorbu územních plánů, regulačních plánů a rozhodování v území.

První zásady územního rozvoje se pořizují na základě zadání, každé další pak podle zprávy o uplatňování dosavadních zásad. Na tomto základě se vypracuje návrh zásad územního rozvoje, který krajské úřady projednávají s Ministerstvem pro místní rozvoj, dotčenými správními úřady a sousedními kraji. Povinností krajů je zajistit zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj a toto také projednává s příslušnými ministerstvy - nejen životního prostředí, ale i zemědělství, dopravy, kultury, zdravotnictví a dalšími (to by mělo zajistit, že zásady nebudou ohrožovat zájmy, které mají tyto instituce chránit). Veřejnosti a obcím se předkládá už připravený návrh a připravené vyhodnocení vlivů na životní prostředí aj. Poté,

[6] *Politika územního rozvoje* [online]. 2009 [cit. 2009-02-24]. Dostupné z WWW: http://portal.uur.cz/nastroje-uzemniho-planovani-v-ceske-republice/upp-pur-upd.asp

[7] ŠILHÁNKOVÁ, V. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, str. 100

co je zveřejněn návrh zásad územního rozvoje, mohou občané ve lhůtě minimálně 30 dnů posílat krajskému úřadu svoje připomínky nebo lze podávat námitky až do konání veřejného projednání. Následně krajský úřad vše vyhodnotí a připraví finální podobu zásad územního rozvoje a vyhlásí zásady ve formě opatření obecné povahy. [8]

2.3.2 Územní plán

Územní plán představuje koncepci rozvoje území obce, ochranu jeho hodnot, plošné a prostorové uspořádání („urbanistická koncepce“), uspořádání krajiny a veřejné infrastruktury, vymezuje zastavěné území, plochy, koridory a veřejně prospěšné stavby a zároveň pro jejich využití stanovuje podmínky. Musí být v souladu s politikou územního rozvoje a zásadami územního rozvoje. Vytváří se pro celé území obce, pro celé území hlavního města Prahy, popřípadě pro území vojenského újezdu. Územní plán má formu opatření obecné povahy dle správního řádu a je závazný pro regulační plán obce a pro rozhodování v území, zejména pro územní rozhodnutí.

Rozhodnutí o vytvoření územního plánu je v kompetenci zastupitelstva obce, a to buď z vlastního podnětu, na návrh orgánu veřejné správy, občana obce, fyzické či právnické osoby, která má určitá práva k pozemkům nebo stavbě na území dané obce. Zpracování územního plánu prochází několika fázemi: **zadání, koncept a návrh.** V průběhu zpracování je plán projednáván s příslušnými dotčenými orgány a veřejností a každé čtyři roky je vyhodnocen či případně je provedena jeho aktualizace.

[8] POVOLNÁ, V., *Jak se zapojit do územního plánování- Manuál pro veřejnost i obce*, Brno: Ekologický právní servis, 2008, str.13

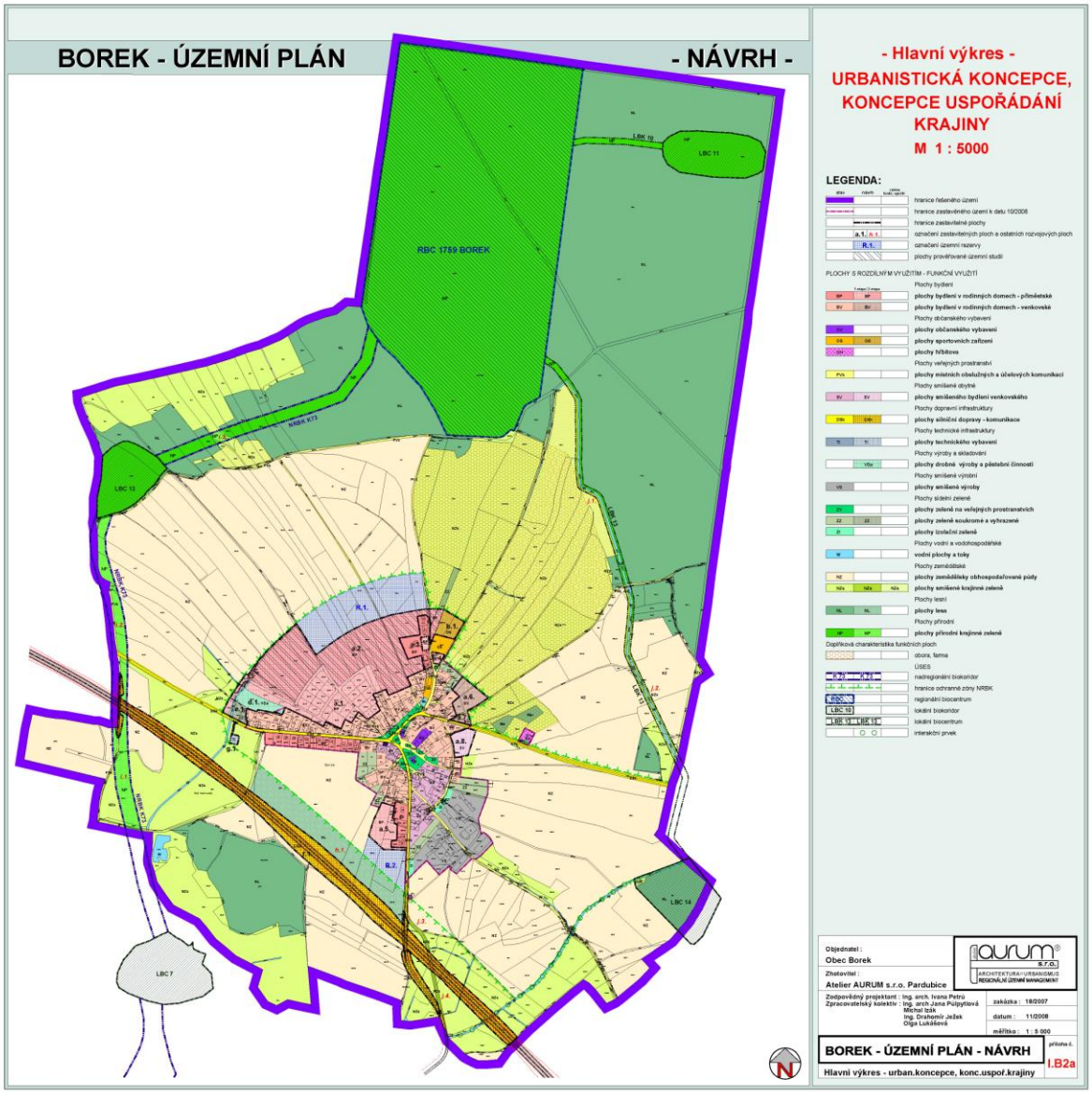

OBRÁZEK 1- Územní plán Borek

Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje

2.3.3 Regulační plán

Regulační plán v řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí.[9]

[9] ŠILHÁNKOVÁ, V., *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji,* Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, str. 100

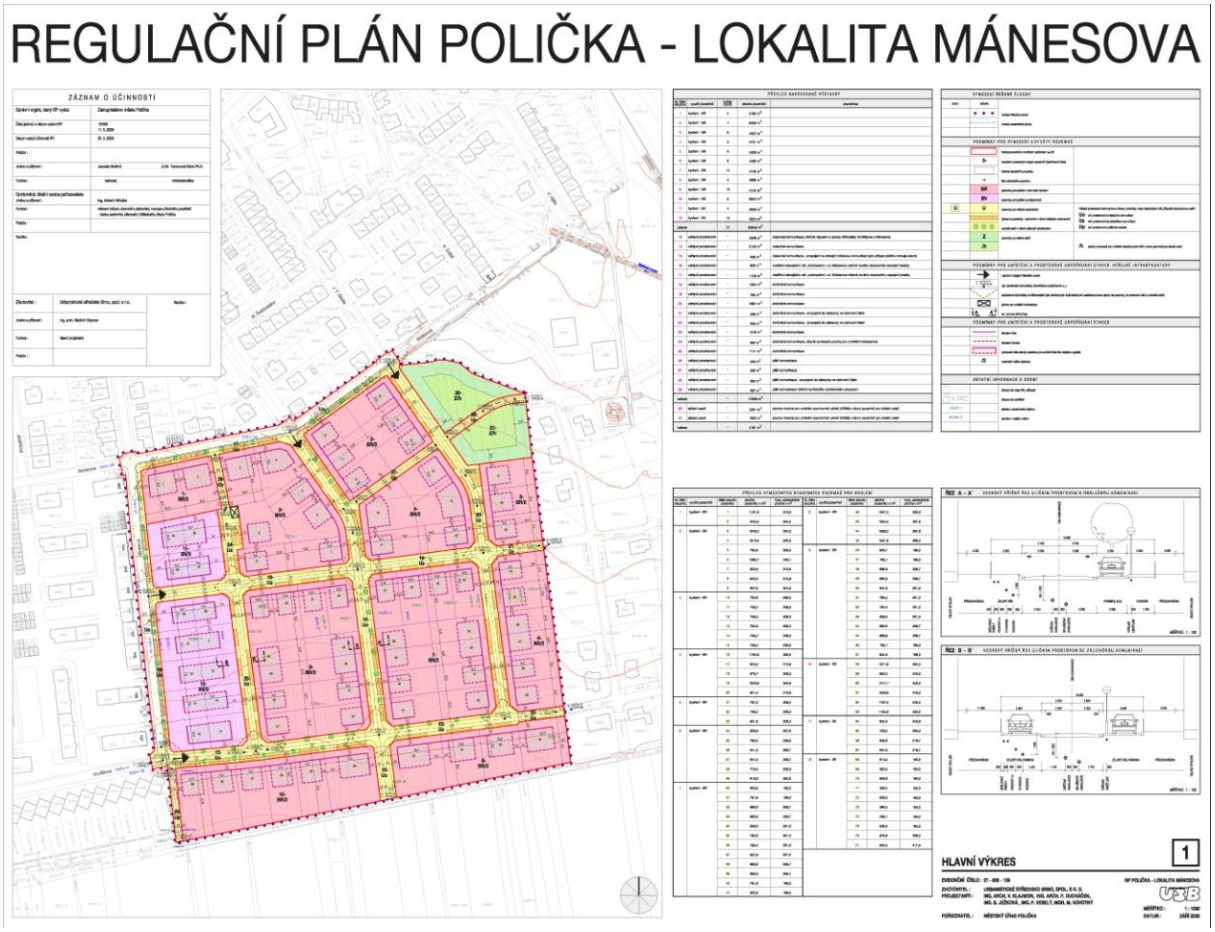

OBRÁZEK 2- Regulační plán Polička
Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje

V řešené ploše ve schváleném rozsahu plní funkci územního rozhodnutí, ne však v nezastavěném území. V případě, že je regulační plán vydáván krajem, je závazný pro územní plány a regulační plány vydávané obcemi. **Regulační plán je vydáván z podnětu nebo na žádost.** O vytvoření regulačního plánu z vlastního či jiného podnětu rozhoduje zastupitelstvo obce či kraje v ploše nebo koridoru vymezeném zásadami územního rozvoje. V případě, že je regulační plán součástí zásad územního rozvoje nebo územního plánu, lze regulační plán vydat na žádost fyzické nebo právnické osoby. Regulační plán je vydáván jako opatření obecné povahy dle správního řádu.

2.3.4 Územní rozhodnutí

Pomocí územního rozhodnutí či územního souhlasu lze umisťovat stavby a zařízení, jejich změny, měnit jejich vliv, využití území a ochraňovat zásadní zájmy v území. **Územní souhlas**

vydává stavební úřad na základě oznámení o záměru. Územní rozhodnutí se nevydává v případě, že je pro dané území vydán již regulační plán, který nahrazuje územní rozhodnutí.

Územní rozhodnutí má několik druhů, jedná se o rozhodnutí o:

- umístění stavby nebo zařízení,
- změně využití území,
- změně stavby a změně vlivu stavby na využití území,
- dělení nebo scelování pozemků,
- ochranném pásmu.

2.4 Územní opatření

2.4.1 Územní opatření o stavební uzávěrce

V přenesené působnosti je vydáváno radou obce jako opatření obecné povahy a nelze jím omezit či zakázat udržovací práce. Omezuje nebo zakazuje v nutném rozsahu stavební činnost na určitém území, jestliže by mohlo dojít ke ztížení či znemožnění budoucího využití daného území dle vytvářené územně plánovací dokumentace, pokud již došlo ke schválení jejího zadání nebo podle jiného rozhodnutí, kterým se upravuje využití území.

2.4.2 Územní opatření o asanaci území

Též se vydává jako opatření obecné povahy, na území zasaženém živelnou pohromou či jinou havárií, díky které došlo k podstatnému ovlivnění užití daného území a je třeba stanovit podmínky nezbytné pro odstranění jejich dopadů na využití daného území. Dané opatření se vydává též pro zastavěné území, kde se nacházejí závadné stavby. Jedná se především o vydání opatření z důvodů hygienických, bezpečnostních, požárních, provozních a ochrany životního prostředí, u kterých je v zájmu společnosti nutné nařídit u staveb odstranění závad a určitých úprav a nařídit opatření k asanaci území.

2.5 Úprava vztahů v území

2.5.1 Předkupní právo

K pozemkům vymezeným územním nebo regulačním plánem pro veřejně prospěšnou stavbu nebo opatření má **předkupní právo** obec či kraj nebo stát podle příslušnosti k vlastnictví. Obec může toto právo uplatnit i u pozemků, které mají územním či regulačním plánem určenou povahu veřejného prostranství. Předkupní právo lze uplatnit do 6 měsíců od doručení nabídky, po uplynutí této lhůty toto právo daný subjekt ztrácí.

2.5.2 Náhrada za změnu v území

Vlastníkovi pozemku nebo stavby, jehož práva byla při užívání pozemku nebo stavby na základě územního opatření o stavební uzávěře omezena, náleží náhrada, stejně tak jako vlastníkovi pozemku, jehož určení k zastavění bylo zrušeno na základě změny územního plánu nebo regulačního plánu, anebo vydáním nového územního plánu nebo regulačního plánu nebo zrušením územního rozhodnutí.[10] Náhrada se poskytuje v penězích na základě znaleckého posudku. Náhradu poskytuje obec nebo kraj, které vydaly územně plánovací dokumentaci, územní opatření o stavební uzávěrce či zrušily územní rozhodnutí.

[10] ŠILHÁNKOVÁ, V., *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, str. 102

3 Změny v novém stavebním zákoně v oblasti územního plánování

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu nabyl účinnosti 1. ledna 2007 a nahradil původní zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Nový stavební zákon se snaží zjednodušit celý proces územního plánování, územního rozhodování a řízení o povolování staveb. Zaměřuje se především na rozhodování v územním řízení a snadnější užívání staveb. Současně se orientuje na spolupráci orgánů se stavebním úřadem, snaží se o zajištění stavebního dozoru stavebními úřady, volný přístup veřejnosti k informacím o daném území a přehodnocení územního plánování soudem.

3.1 Změny v nástrojích územního plánování

V oblasti nástrojů územního plánování došlo k výrazné změně především u územně plánovací dokumentace.

V zákoně č. 50/1976 Sb. byly využívány následující nástroje:

- územně plánovací dokumentace,
- územně plánovací podklady,
- územní rozhodnutí.

3.1.1 Územně plánovací dokumentace

Úkolem územně plánovací dokumentace bylo zajišťovat podmínky pro rozvoj území, zajistit soulad činností v území a zároveň zmírňovat jejich negativní dopady, vytvářet předpoklady pro zlepšení životního prostředí a umožňovat spotřebu omezeného množství neobnovitelných zdrojů.

I přes změnu legislativy se však v praxi budeme ještě po delší dobu setkávat s dokumenty, stanovenými dle předchozí právní úpravy. Dle zákona dochází k tomu, že územně plánovací dokumentace schválená před 1. 7. 1992 pozbývá platnosti do 3 let od účinnosti zákona, územně plánovací dokumentace schválená po 1. 7. 1992 pozbývá platnosti do 5 let od

účinnosti zákona a územní plán nebo regulační plán schválený po 1. 7. 1998 pozbývá platnost do 5 let od účinnosti zákona, jestliže není upraven dle zákona č. 183/2006 Sb. Současně je značně omezena stavební činnost v nezastavěných částech obcí, jestliže není zpracován územní nebo regulační plán. V takovémto případě se stavební činnost až na výjimky zakazuje.

Do územně plánovací dokumentace byly zahrnuty:

- územní plán velkého územního celku (ÚP VÚC),
- územní plán obce/města,
- regulační plán.

Územní plán velkého územního celku, který byl zpracováván pro vymezené území více obcí, resp. okresů, zpravidla pro území vyššího územně správního celku, stanovil uspořádání a limity řešeného území, vymezil významné rozvojové plochy, hlavní koridory dopravy a technické infrastruktury, územní systém ekologické stability a další území speciálních zájmů.[11]

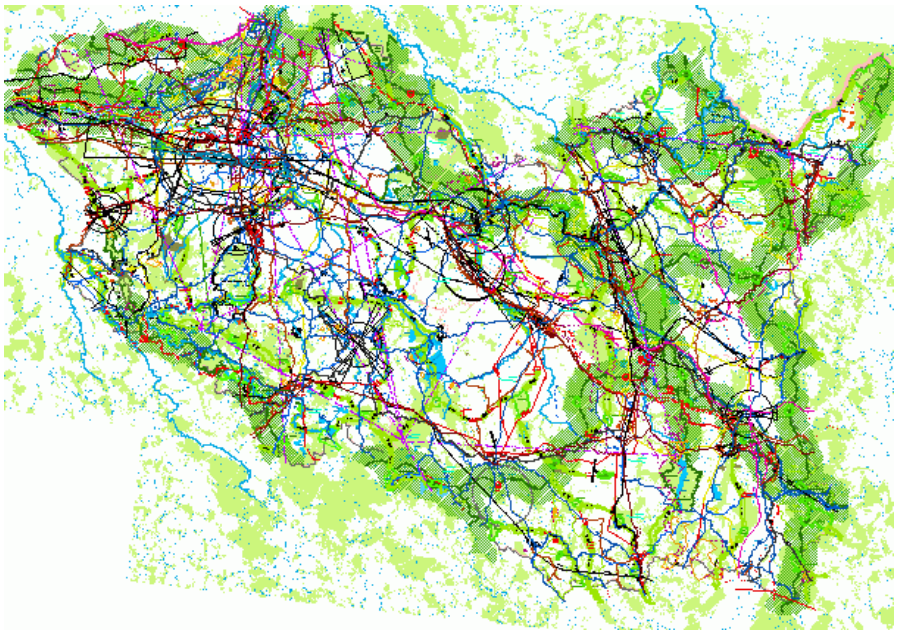

OBRÁZEK 3- ÚP VÚC Pardubický kraj

Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického

[11] ŠILHÁNKOVÁ, V., *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, str. 103

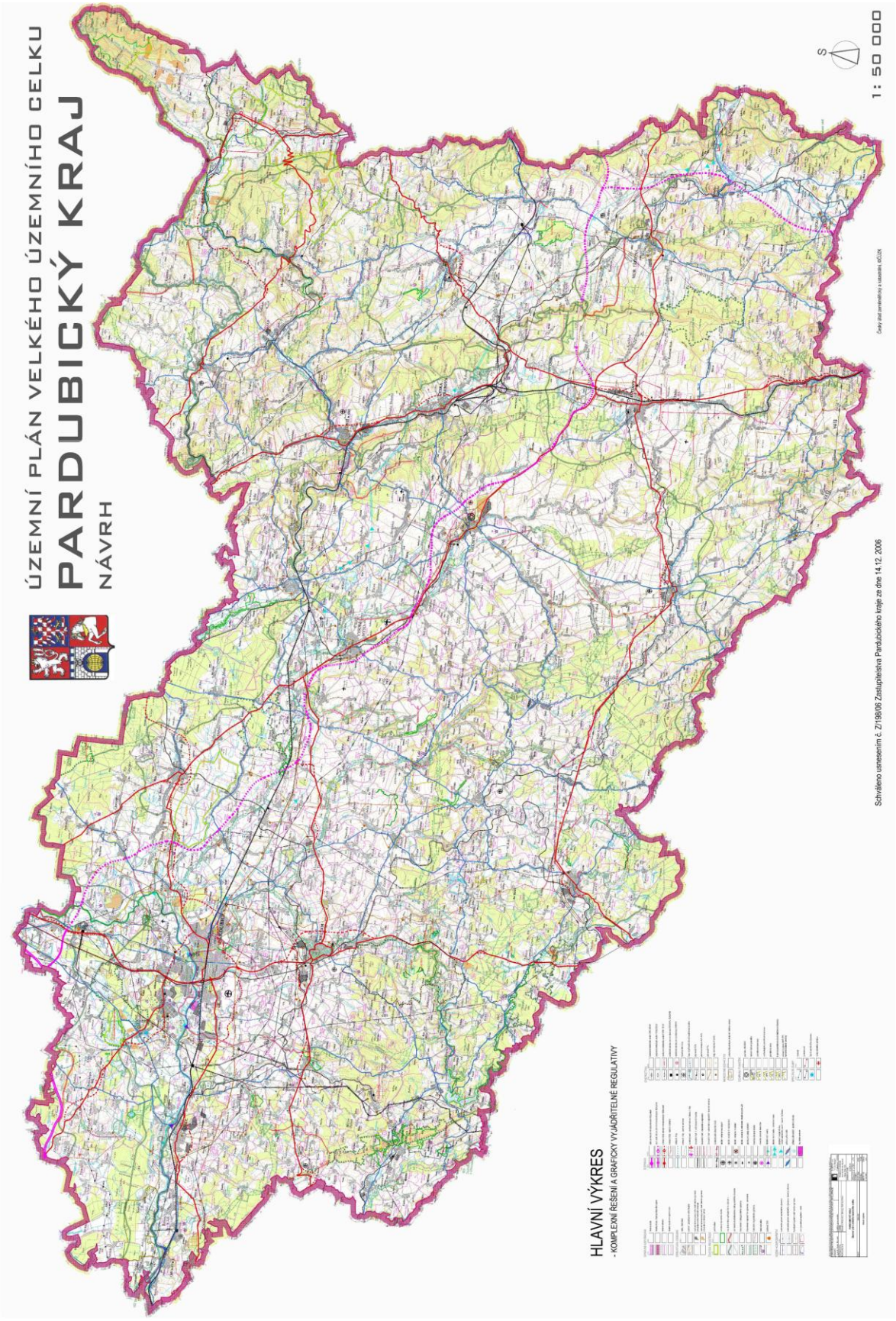

OBRÁZEK 4- ÚP VÚC Pardubický kraj (návrh)

Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje

Územní plán obce/města se vytvářel pro správní území obce, popř. pro více obcí, část území hlavního města Prahy či statutárních měst. Územní plán definoval urbanistickou koncepci, zabýval se přípustným, nepřípustným či podmíněně přípustným funkčním využitím ploch a jejich uspořádáním, vymezoval základní regulaci území či hranice zastavitelného území obce.

Regulační plán se zpracovával pro část území obce nebo pro celé území malé obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami. Stanovil využití jednotlivých pozemků a určoval regulační prvky plošného a prostorového uspořádání.[12]

3.1.2 Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady byly podkladem pro vytvoření či změnu územně plánovací dokumentace, zhodnocení vývoje, stavu a dalších možností rozvoje území. Nebyly schvalovány a tudíž byly pro dané území právně závazné, avšak pro území, které nemělo zpracovanou územně plánovací dokumentaci, plnily pro stavební úřad funkci územního rozhodnutí.

Územně plánovací podklady tvořily:

- urbanistická studie,
- územní generel,
- územní prognóza,
- územně technické podklady.

Urbanistická studie byla vytvářena pro řešení určitých problémů v území. Pomocí této studie byly získávány alternativní a variabilní řešení.

Územní generel byl vytvářen v případě nutnosti samostatného ověření některé složky osídlení a krajiny, která by mohla mít vliv na další využití území (např. generel dopravy, generel bydleni aj.).

[12] ŠILHÁNKOVÁ, V., *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, str. 105

Územní prognóza byla vytvářena pro území více obcí, okresů či území hlavního města Prahy nebo statutárních měst. Měla dvě podoby, buď jako podklad pro zpracování územního plánu velkého celku, nebo jako podklad pro ověření dlouhodobých směrů rozvoje území.

Územně technické podklady představovaly souhrn důležitých informací o stavu, možnostech a závazných omezeních využití území dle právních předpisů, schválené územně plánovací dokumentace a správních rozhodnutí. Byly využívány jako zdroj pro vytvoření územně plánovací dokumentace, pro územní rozhodnutí a veřejnou správu.

3.1.3 Územní rozhodnutí

Na základě územního rozhodnutí byly na dané území umísťovány stavby, mohl se měnit způsob jeho využití či mohlo dojít ke stanovení ochrany důležitých zájmů území. Bylo vydáváno příslušným stavebním úřadem na žádost navrhovatele jako výsledek územního rozhodnutí, který se řídil správním řádem.

3.2 Další změny v zákoně č. 183/2006 Sb., týkající se územního plánování

Do oblasti územního plánování byly nově zařazeny **územně plánovací informace**, které poskytuje krajský úřad, úřad územního plánování, obecní úřad pověřený pro výkon činnosti pořizovatele a stavební úřad, jako informace o podmínkách využívání území a změn jeho využití, vydání regulačních plánů, územních rozhodnutí a územního souhlasu v případech, kdy je možné je nahradit územním rozhodnutím společně se seznamem dotčených orgánů a o provedení jednoduchých staveb bez předchozího územního rozhodnutí či souhlasu. Územně plánovací informací jsou orgány vázány po jeden rok, v případě že nedojde ke změně podmínek jejích vydání.

V případě územního rozhodnutí, rozlišujeme 5 druhů rozhodnutí platných po dobu dvou let. Do zákona je nově zakotveno, že **územní rozhodnutí lze zrušit či změnit v řízení o umístění veřejně prospěšné stavby nebo opatření**.

Z hlediska **územního řízení** zákon zakotvuje nové procesní instituty tzv. **zjednodušené územní řízení a územní souhlas**. V případě zjednodušeného územního řízení je nezbytné, aby byl záměr umisťován v zastavitelné ploše nebo zastavěném území, nevyžadoval posouzení vlivů na životní prostředí a aby žádost měla všechny náležitosti a byla doložena závaznými stanovisky a souhlasem účastníků řízení (přímých sousedů). Zjednodušení spočívá v tom, že se návrh územního rozhodnutí uveřejní na místě stavby nebo pozemku po dobu 15 dnů, a pokud v této době nejsou vůči návrhu rozhodnutí uplatněny námitky, pokládá se rozhodnutí za vydané a nabývá právní moci. U staveb vyžadujících ohlášení bude možné využít institutu územního souhlasu, jehož platnost je stanovena na 12 měsíců od jeho vydání.[13]

Zákon č. 183/2006 Sb. nově také stanovuje **předkupní právo a náhrady za změny v území** (viz str. 12).

[13] *Stavební zákon v novém znění* [online]. 2009 [cit. 2009-03-01]. Dostupné z WWW: http://www.tvujdum.cz/finance-pravo/stavebni-zakon.aspx

4 Působnost v oblasti územního plánování

4.1 Působnost na úseku územního plánování

Činnost na úseku územního plánování vykonávají dle zákona 183/2006 Sb. **orgány obcí, krajů, ministerstvo a v případě vojenských újezdů Ministerstvo obrany**. Orgány obce a kraje činnost v oblasti územního plánování vykonávají jako přenesenou působnost není-li zákonem stanoveno, že rozhodnutí v dané věci je v kompetenci zastupitelstva obce či kraje. Orgány obce zabezpečují ochranu a rozvoj územních hodnot obce, jestliže nedojde k jejich svěření orgánům kraje. V případě, že orgány kraje zajišťují ochranu a rozvoj územních hodnot kraje, mohou zasahovat do činnosti orgánů obcí jen v zákonem uvedených případech v záležitostech nadmístního významu, avšak v součinnosti s orgány obcí. Do záležitostí obcí a krajů může v zákonem vymezených případech zasahovat i ministerstvo, samozřejmě v součinnosti s orgány krajů a obcí, jestliže se jedná o záležitosti rozvoje území státu. Obce a kraje mají za povinnost dohlížet a hodnotit uplatňování územně plánovací dokumentace.

4.2 Účastníci územního plánování

Za nejdůležitější účastníky územního plánování považujeme pořizovatele a zpracovatele územně plánovacích podkladů nebo dokumentace.

Pořizovatelem je obecní úřad obce s rozšířenou působností („úřad územního plánování“). Součástí tohoto úřadu jsou obzvláště obce a v nich působí odbory, např. Odbor územního plánování aj., nebo odbory regionálního rozvoje krajských úřadů.

Krajský úřad a úřad územního plánování vykonává územně plánovací činnost prostřednictví úředníků, kteří splňují **kvalifikační požadavky** pro výkon územně plánovací činnosti nebo zajišťuje výkon této činnosti prostřednictvím smlouvy s fyzickou nebo právnickou osobou, jejíž pracovníci splňují požadavky kladené na úředníky obecního úřadu. Dané kvalifikační požadavky splňuje úředník nebo fyzická osoba mající osvědčení zvláštní odborné způsobilosti a splňuje požadavky vzdělání a praxe. Kvalifikačním požadavkům praxe a vzdělání vyhovuje autorizovaný architekt pro obor územního plánování či bez bližšího vymezení oboru, dále fyzická osoba mající vysokoškolské vzdělání s možností autorizace v oboru územního

plánování a minimálně 3 roky praxe v oboru nebo mající vysokoškolské vzdělání v příbuzném oboru územnímu plánování u něhož je možná autorizace nebo vysokoškolské vzdělání stavebního charakteru, v obou případech musí být splněn požadavek 3 let praxe.

Zpracovatelem je fyzická či právnická osoba, která má oprávnění ke zpracování územně plánovacích podkladů a dokumentace. Oprávnění zpracovatel získá na základě autorizace u České komory architektů.

Do projednávání dokumentace zpravidla vstupují dotčené orgány státní správy a veřejnost, jejíž informovanost je uložena pořizovateli stavebním zákonem.

Pro území kraje se v současnosti pořizují zásady územního rozvoje a pro obce územní plány. Do procesu územního plánování se může jakýmkoli způsobem zapojit i veřejnost. Každý může podávat připomínky k návrhu zásad územního rozvoje, které musí být krajským úřadem přezkoumány. Obce a zástupce veřejnosti mohou vyslovovat odůvodněné námitky s vymezením území, pro které jsou námitky podávány. Zástupcem veřejnosti může být jak fyzická, tak právnická osoba mající způsobilost k právním úkonům. Zástupce veřejnosti je zmocněn pouze občany obce na území kraje, avšak nemusí mít trvalé bydliště na území kraje. Je zmocněncem určitého počtu obyvatel obce či kraje na základě běžné plné moci, dokládá se podpisovou listinou a doplňuje se prohlášením zástupce veřejnosti. Pro zmocnění zástupce je třeba určitý minimální počet občanů a to minimálně 500 občanů kraje nebo 1/10 občanů kterékoli obce na území kraje s méně než 2000 obyvatel nebo nejméně 200 občanů obce na území kraje, jestliže podali věcně shodnou připomínku k návrhu zásad územního rozvoje.

Posledním účastníkem územně plánovacího procesu je volený orgán místní samosprávy- **zastupitelstvo** obce, kraje či městské části.

4.3 Činnost orgánů obce s rozšířenou působností v oblasti územního plánování

Obecní úřad obce s rozšířenou působností v přenesené působnosti:

- pořizuje územní plán a regulační plán pro území obce,

- pořizuje územně plánovací podklady,
- pořizuje územní plán, regulační plán a územní studii na žádost obce ve svém správním obvodu,
- pořizuje vymezení zastavěného území na žádost obce ve svém správním obvodu,
- je dotčeným orgánem v územním řízení z hlediska uplatňování záměrů územního plánování, pokud nevydává územní rozhodnutí,
- je dotčeným orgánem v řízení podle zvláštního právního předpisu, v němž se rozhoduje o změnách v území,
- podává návrh na vložení dat do evidence územně plánovací činnosti.[14]

Stavební úřad vydává územní rozhodnutí nebo územní souhlas a poskytuje informace nutné pro vytvoření územně plánovacích podkladů a dokumentace, přičemž obvod stavebního úřadu není totožný s obvodem obce s rozšířenou působností.

Zastupitelstvo obce v rámci samostatné působnosti rozhoduje o vytvoření územního plánu, regulačního plánu a schvaluje zadání pro vytvoření návrhu územního plánu. Další kompetencí zastupitelstva v samostatné působnosti je vydávání územních a regulačních plánů.

Rada obce poskytuje vymezení zastavěného území, rozhoduje o schválení žádosti o pořízení územního a regulačního plánu či územní studie a vydává územní opatření o asanaci a stavební uzávěrce. V rámci samostatné působnosti realizuje námitky k zásadám územního rozvoje a připomínky k územnímu plánu sousední obce. V případě, že obec nevolí radu obce, plní tyto funkce zastupitelstvo dané obce.

[14] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 6, odst. 1.

5 Územně plánovací činnost Pardubického kraje

5.1 Činnost orgánů kraje v oblasti územního plánování

Krajský úřad v přenesené působnosti:

- pořizuje zásady územního rozvoje a v zákonem stanovených případech regulační plán pro plochy a koridory nadmístního významu,
- pořizuje územně plánovací podklady,
- je dotčeným orgánem v územním řízení a v řízení podle zvláštních právních předpisů, v nichž se rozhoduje o změnách v území, které se dotýkají více správních obvodů obcí s rozšířenou působností,
- je dotčeným orgánem v územním řízení o záměrech, které vyžadují posouzení vlivu na životní prostředí,
- vydává územní rozhodnutí v zákonem stanovených případech,
- určuje stavební úřad příslušný k územnímu řízení v zákonem stanovených případech,
- vkládá data do evidence územně plánovací činnosti za svůj správní obvod.[15]

Zastupitelstvo kraje:

- vydává v samostatné působnosti zásady územního rozvoje,
- schvaluje v samostatné působnosti zadání, případně pokyny pro zpracování návrhu zásad územního rozvoje,
- schvaluje v samostatné působnosti zprávu o uplatňování zásad územního rozvoje,
- vydává regulační plán v zákonem stanovených případech.[16]

Rada kraje:

- uplatňuje v samostatné působnosti stanovisko k návrhu politiky územního rozvoje,

[15] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 7 odst. 1.

[16] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 7 odst. 2.

- vydává v zákonem stanovených případech územní opatření o asanaci a územní opatření o stavební uzávěrce.[17]

5.2 Pořízení zásad územního rozvoje Pardubického kraje

Přijetím nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2007, dochází k řadě změn v oblasti územního plánování i stavebního řádu. V územním plánování se na krajské úrovni namísto předchozích územních plánů velkých územních celků nově uplatňují tzv. zásady územního rozvoje (dále jen ZÚR).

Zásady územního rozvoje jsou obdobou dosavadních územních plánů velkých územních celků. Jsou výslovně určeny k řešení problémů nadmístního významu a pořizují se vždy pro celé území kraje. Od územních plánů velkých územních celků se liší kromě názvu především nižší úrovní podrobnosti a znázornitelností řešení (základním měřítkem zásad je 1 : 100 000 oproti měřítku základního výkresu Územního plánu velkého územního celku Pk /ÚP VÚC Pk/ 1: 50 000), dochází však také k některým obsahovým změnám (např. vymezení rozvojových os, rozvojových a specifických oblastí). Větší důraz se klade na koncepci a strategii návrhu řešení a součástí návrhu musí být i vyhodnocení udržitelného rozvoje území.

ÚP VÚC Pardubického kraje byl schválen dne 14. 12. 2006. Při jeho zpracovávání se již přihlíželo k požadavkům nového stavebního zákona a proto bude tento dokument v maximální míře využitelný pro ZÚR Pk. V podmínkách Pardubického kraje spočívá proto pořízení ZÚR Pk v „překlopení“ územního plánu kraje do struktury požadované novým stavebním zákonem pro zásady územního rozvoje. Závazná část ÚP VÚC Pk platí až do vydání ZÚR Pk, které musí být podle odst. 3 § 187 stavebního zákona vydány nejpozději 31. 12. 2011. Uplynutím této lhůty pozbývají územní plány velkých územních celků platnosti.
Při pořízení prvních zásad územního rozvoje požaduje stavební zákon zpracování jejich zadání. Návrh zadání ZÚR Pk zpracoval odbor strategického rozvoje kraje jako pořizovatel územně plánovací dokumentace podle § 7 stavebního zákona. Dne 1. 10. 2007 bylo zahájeno projednávání návrhu zadání těchto zásad ve smyslu § 187 odst. 4 stavebního zákona. Návrh

[17] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, § 7, odst. 3.

zadání byl zaslán dotčeným orgánům, dotčeným obcím a sousedním krajům. Požadavky, které pořizovatel obdržel byly vyhodnoceny. Podle výsledků projednání byl návrh zadání Zásad územního rozvoje Pardubického kraje upraven a předložen ke schválení.

Zadání Zásad územního rozvoje Pardubického kraje bylo schváleno Zastupitelstvem Pardubického kraje dne 18. 12. 2007.

Návrh Zásad územního rozvoje Pardubického kraje (ZÚR Pk) byl zpracován a odevzdán v srpnu 2008. Dne 25. 11. 2008 se uskutečnilo společné jednání o návrhu ZÚR Pk dle § 37 stavebního zákona s dotčenými orgány a sousedními kraji.

V současné době se provádí vyhodnocení a dohadování stanovisek a připomínek s dotčenými orgány. Po ukončení dohadovacího řízení bude požádáno Ministerstvo pro místní rozvoj o posouzení. V další etapě budou předány pokyny projektantovi k úpravě návrhu ZÚR Pk. Po dokončení těchto prací bude zahájeno řízení o vydání ZÚR Pk dle § 39 stavebního zákona. Závěrečnou etapou pořízení ZÚR Pk je jejich schválení zastupitelstvem kraje a vydání formou opatření obecné povahy podle správního řádu. Předpokládá se, že Zásady územního rozvoje Pardubického kraje budou vydané v prvním čtvrtletí roku 2010.

5.2.1 Harmonogram pořízení Zásad územního rozvoje Pardubického kraje

Podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (SZ), pořizuje krajský úřad od 1. 1. 2007, v přenesené působnosti, zásady územního rozvoje, které v samostatné působnosti následně vydává zastupitelstvo kraje.

Časové schéma postupu při pořizování Zásad územního rozvoje Pardubického kraje:

2007/ 07-09	výběr projektanta ZÚR Pk
2007/ 07-09	zpracování zadání ZÚR Pk
27. 9. 2007	**Rada Pk – schválení výzvy na projektanta**
2007/ 10-11	projednání zadání ZÚR Pk
27. 11. 2007	**Rada Pk - odsouhlasení výběru projektanta, podepsání smlouvy**
18. 12. 2007	Zastupitelstvo Pk - schválení zadání ZÚR Pk
2008/ 01-08	zpracování návrhu ZÚR Pk včetně zpracování Vyhodnocení vlivů ZÚR Pk na udržitelný rozvoj území
2008/ 09	převzetí a kontrola dokumentace pořizovatelem
23. 10. 2008	oznámení o společném jednání o návrhu ZÚR Pk (dotčené orgány, ministerstvo pro místní rozvoj, sousední kraje) včetně projednání vlivů ZÚR Pk na udržitelný rozvoj území s ministerstvy (§ 37 SZ)
23. 10. 2008	zaslání návrhu ZÚR PK sousednímu státu (§ 37 SZ) s nabídkou konzultace
25. 11. 2008	**společné jednání o návrhu ZÚR Pk s dotčenými orgány a sousedními kraji**
2009/ 01	**seminář pro zastupitele Pk**
2009/ 01-04	dohodnutí ZÚR Pk s dotčenými orgány
2009/ 05	posouzení návrhu ZÚR Pk Ministerstvem pro místní rozvoj (§ 38 SZ)
2009/ 05–08	úprava návrhu ZÚR Pk podle výsledku projednání
2009/ 08–10	řízení o ZÚR Pk - veřejné projednání (dotčené obce a zástupce veřejnosti mohou podávat námitky)
2009/ 11-12	vyhodnocení výsledků projednání, zpracování návrhu rozhodnutí o námitkách, případně zajištění úpravy návrhu ZÚR Pk (§ 39 SZ)
2010/ 01	stanovisko MŽP k vyhodnocení vlivů ZÚR Pk na udržitelný rozvoj území
2010/ 02	přezkoumání souladu ZÚR Pk s politikou územního rozvoje, s cíli územního plánování, s požadavky stavebního zákona a prováděcích předpisů a s požadavky zvláštních právních předpisů (§ 40 SZ)
2010/ 03	**Zastupitelstvo Pk - vydání ZÚR Pk opatřením obecné povahy (§ 41 SZ)**

TABULKA 1- Harmonogram pořizování Zásad územního rozvoje Pardubického kraje
Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje

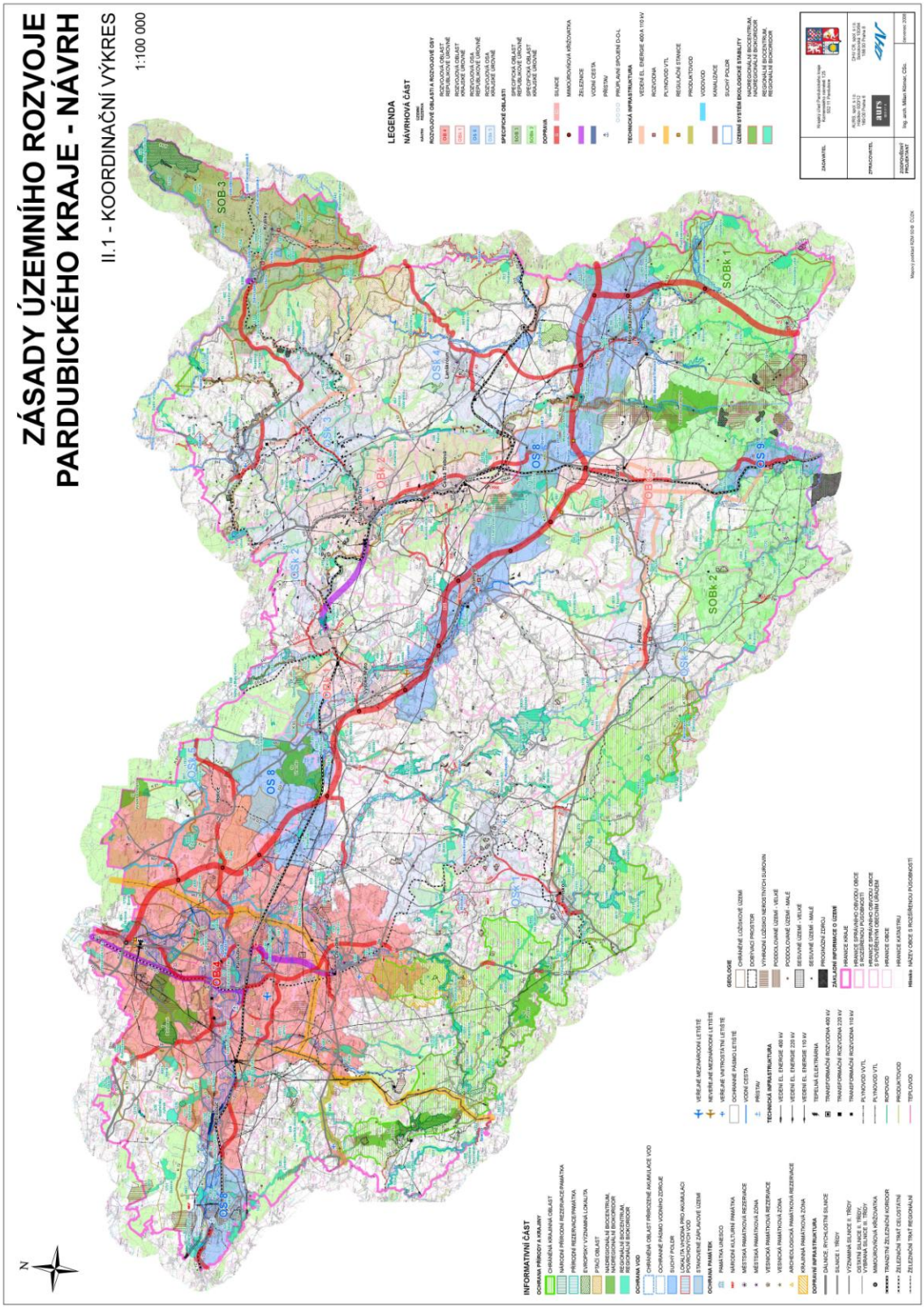

OBRÁZEK 5- Zásady územního rozvoje Pardubického kraje

Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje

5.3 Pořízení územních studií a analytických podklady

5.3.1 Územně analytické podklady Pardubického kraje

Územně analytické podklady (dále jen ÚAP) jsou od 1. ledna 2007 novým nástrojem územního plánování. ÚAP kraje je nutno dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence plánovací činnosti, pořídit do 30. června 2009.

ÚAP patří mezi územně plánovací podklady, soustavně a komplexně zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území, slouží zejména jako podklad pro pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovacích dokumentací, jejich změně a pro rozhodování v území.

Krajský úřad pořizuje ÚAP pro území kraje v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování zásad územního rozvoje.

Grafická část Územně analytických podkladů Pardubického kraje obsahuje:

- **výkres hodnot území** – definování hlavních hodnot Pardubického kraje, zejména krajinářských, urbanistických a architektonických,
- **výkres limitů využití území** – zjištění omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území, obsahuje zejména limity přírodní, dopravní a technické,
- **výkres záměrů na provedení změn v území** – obsahuje záměry převzaté z Územního plánu velkého územního celku Pardubického kraje do Zásad územního rozvoje Pardubického kraje (dále jen ZÚR), záměry řešené v ZÚR, nové záměry pro aktualizaci ZÚR,
- **problémový výkres** - výkres problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, byl **doplněn výkresem vzájemných střetů záměrů na provedení změn, střetů záměrů s limity využití území**.

ÚAP Pardubického kraje byly zpracovány s využitím ÚAP jednotlivých obcí s rozšířenou působností, které zhotovily ÚAP pro svůj správní obvod do 31. 12. 2008, v měřítku 1:100 000.

Rozbor udržitelného rozvoje, včetně výkresu hodnot, zpracovávala firma Atelier T-plan, s.r.o. Kolektiv zpracovatelů vedl pan Ing. arch. Karel Beránek. Výkres limitů využití území a výkresy záměrů na provedení změn v území zpracovával Krajský úřad Pardubického kraje, odbor strategického rozvoje kraje a evropských fondů, oddělení územního plánování (dále jen pořizovatel).

Část ÚAP Pardubického kraje slouží jako podklad pro zpracování Zásad územního rozvoje Pardubického kraje (dále jen ZÚR) a část reaguje na návrh řešení ZÚR. Z tohoto důvodu byly výkres hodnot a problémový výkres zpracovány firmou Atelier T-Plan již v září 2008. Výkres limitů využití území a výkres záměrů na provedení změn v území jsou koordinovány s návrhem ZÚR Pk a ÚAP jednotlivých obcí s rozšířenou působností a byly dokončeny v únoru 2009.

Veškeré podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území zajistil pořizovatel. Krajský úřad Pardubického kraje se dále podílel na připomínkování a kontrole předaných pracovních verzí zpracovávaných dokumentů, vytvořil digitální tematickou databázi pro vedení všech geografických podkladů a údaje o území zpracoval dle datového modelu Pardubického kraje vytvořeného firmou Hydrosoft Veleslavín, s.r.o.

ÚAP Pardubického kraje se po projednání v zastupitelstvu zveřejňují způsobem umožňujícím dálkový přístup.

ÚAP se doplňují a aktualizují průběžně na základě nových údajů o území, každé dva roky se pořídí jejich úplná aktualizace.

5.3.2 Územní studie Pardubického kraje

V roce 2008 byly zpracovány následující územní studie.

- Dopravní studie napojení měst Choceň a Vysoké Mýto na silnici R 35,
- Dopravní studie napojení měst Litomyšl, Ústí nad Orlicí a Česká Třebová na silnici R 35,
- Dopravní studie napojení měst Lanškroun a Moravská Třebová na silnici R 35,
- Dopravní studie vedení silnice I/14 v úseku Opatov – Dlouhá Třebová,
- Studie udržitelného rozvoje území,
- Studie krajinných typů a vymezení cílových krajinných charakteristik Pk.

Studie udržitelného rozvoje území a Studie krajinných typů a vymezení cílových krajinných charakteristik Pk byly vytvořeny jako podklady pro tvorbu ZÚR Pk.

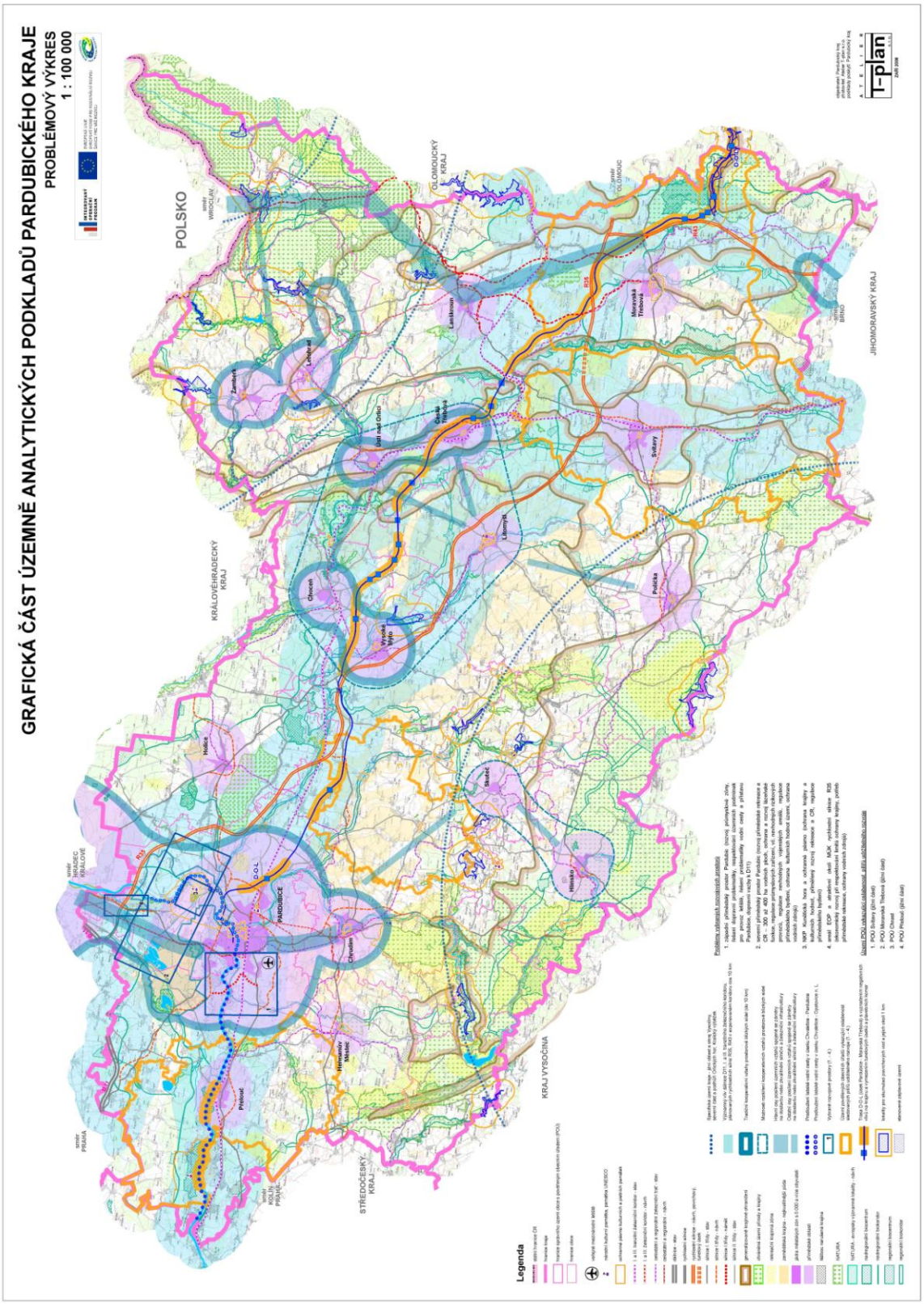

OBRÁZEK 6- Grafická část územně analytických podkladů Pardubického kraje

Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje

6 Metodická činnost kraje vůči obcím

Zákon o obecním zřízení upravuje metodickou a odbornou pomoc krajského úřadu obcím při výkonu přenesené působnosti.

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor strategického rozvoje kraje a evropských fondů, oddělení územního plánování, zajišťuje metodickou a odbornou pomoc při výkonu přenesené působnosti v oblasti územního plánování.

Tyto činnosti jsou zajišťovány převážně obecními úřady s rozšířenou působností (úřady územního plánování) a obecními úřady, které si zajistí splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti.

Metodická a odborná pomoc:

forma :

- porady na KrÚ Pk,
- semináře,
- pomoc na úřadech obcí v rámci prováděných řádných kontrol v přenesené působnosti,
- pomoc na úřadech obcí spojené s účastí na projednání územně plánovacích dokumentací a územně analytických podkladů,
- osobní a telefonické konzultace na KrÚ Pk,
- především elektronické zasílání odpovědí na dotazy,
- vystavení metodik na internetu (metodika „MINIS“, datový model ÚAP),

frekvence:

- 2x ročně se koná metodická porada na KrÚ Pk,
- 7x ročně probíhají řádné kontroly na úřadech územního plánování, které jsou spojeny i s metodickou a odbornou pomocí (v roce 2008 bylo provedeno celkem 8 kontrol a to na MěÚ Přelouč, Pardubice, Moravská Třebová, Ústí nad Orlicí, Hlinsko, Žamberk, Svitavy

a Chrudim; pro rok 2009 je plánováno vykonání 7 kontrol a to na MěÚ Holice, Polička, Lanškroun, Králíky, Litomyšl, Vysoké Mýto a Česká Třebová)

- nepravidelně, na základě konkrétní potřeby se organizuje seminář se zajištěným odborným výkladem,
- osobní a telefonické konzultace na KrÚ Pk probíhají nepřetržitě, minimálně 3x denně,
- elektronické zasílání odpovědí na konkrétní dotazy probíhá nepřetržitě, minimálně 1x denně,
- na internetu jsou vystaveny dvě metodiky, které jsou průběžně aktualizovány,

rámcově tematika metodických materiálů či porad:

- hlavním tématem metodických porad a materiálů je územně plánovací činnost, tzn. pořizování územně plánovacích dokumentací a pořizovaní územně plánovacích podkladů,
- jedním z hlavních témat jsou nově pořizované územně analytické podklady obcí, nová obsahová forma územních plánů a problematika spojená s pořízením těchto dokumentů,
- tematika a forma porad se odvíjí od nejaktuálnějších problémů, které souvisí s aplikací nového stavebního zákona a souvisejících předpisů do pořizovatelské praxe.

Metodiky pořízené Pardubickým krajem jsou:

- Metodika „MINIS“
- Datový model ÚAP

6.1 Metodika „MINIS“

Zkratka MINIS vyjadřuje **Minimální standard pro digitální zpracování územních plánů v GIS v Pardubickém kraji**.

Metodika „MINIS“ byla zpracovaná v Pardubickém kraji již v průběhu roku 2006. Vzhledem ke změně stavebního zákona a prováděcích předpisů byla na počátku roku 2007 upravena v souladu s novými požadavky legislativy.

Cílem metodiky „MINIS“ je zajistit od projektantů územních plánů standardně zpracovaná digitální data potřebná k zajištění jednotné digitální prezentace závazné podoby grafické části územních plánů obcí na internetu. Hlavním cílem metodiky „MINIS“ je sjednotit digitální zpracování jevů navrhovaných územním plánem (tj. ploch s rozdílným způsobem využití, zastavitelných ploch a ploch přestavby, územních rezerv, zastavěného území, veřejně prospěšných staveb a opatření, asanací a asanačních úprav, ÚSES) a získat tím standardně zpracované vrstvy těchto jevů v geografickém informačním systému pro potřeby dalšího využití (např. využití v územně analytických podkladech obcí).

Metodika se dělí na urbanistickou část a digitální část.

- **Urbanistická část**

Metodika sjednocuje v základních otázkách urbanistický přístup k tvorbě územního plánu. Definuje strukturu a výklad nejvýznamnějších urbanistických jevů územního plánu a stanoví pro tyto jevy jejich standardní grafický projev v základních výkresech.

- **Digitální zpracování**

Cílem metodiky je stanovit pravidla pro vznik standardních základních urbanistických dat územních plánů v geografickém informačním systému (GIS). Metodika sjednocuje obecné požadavky na digitální zpracování pro projektanty, kteří přímo v GIS pracují a současně určuje standard i pro zpracování v CAD systémech.

Obce zpracovávají své územní plány v souladu s metodikou „MINIS“, což je také jednou z podmínek udělení grantu z rozpočtu Pardubického kraje v rámci programu podpory pořízení územně plánovacích dokumentací.

6.2 Datový model ÚAP - DMG ÚAP

Jedná se o **datový model pro digitální zpracování sledovaných jevů územně analytických podkladů v GIS**.

Jednotný datový model pro zpracování územně analytických podkladů (ÚAP) byl Pardubickým krajem pořízen v roce 2007 a je stále aktualizován. Tento datový model je používán při zpracování ÚAP kraje i ÚAP obcí. Vznikl z potřeby vytvořit a udržovat v

aktuálním stavu databázi sledovaných jevů ÚAP, a to pokud možno v digitální podobě ve formě GIS. Existence a respektování datového modelu umožňuje propojování a sdílení jevů a informací.

Vzhledem k tomu, že nelze stanovit, aby obce s rozšířenou působností v rámci kraje používaly stejný program GIS, je datový model popsán jako logický, je popsán na určité obecné úrovni umožňující jeho realizaci v různých obvyklých programech GIS. Dodržení stejného logického modelu umožňuje informace mezi různými systémy přenášet.

7 Grantová politika Pardubického kraje v oblasti územního plánování

7.1 Podpora pořízení územně plánovacích dokumentací

Jedná se o grantový program zaměřený na podporu pořízení územně plánovacích dokumentací za účelem rozvoje obcí na území Pardubického kraje. Tento program je vytvořen pouze pro obce do 3000 obyvatel.

Cílem programu je pomoc orgánům územního plánování, tak aby byl vytvořen soulad mezi nadmístními zájmy obsaženými v Územním plánu velkého územního celku Pardubického kraje a konkrétními místními potřebami týkající se rozvoje dané obce. **Program tvoří podpora pořízení konceptu, návrhu a čistopisu územního plánu,** výstupem jsou územně plánovací dokumentace. Jejich pořízení je časově náročné, přesahuje zpravidla období jednoho roku. V rámci tohoto programu je podpora cílována na smluvní etapu dokumentace, dokončenou v daném rozpočtovém období roku. Existuje však předpoklad další kontinuální podpory rozpracovaných dokumentací i v dalším roce, avšak nelze ji předem jistě zaručit.

Podpora pořízení územně plánovacích dokumentací je v souladu s cíly a záměry vytyčenými v Programu rozvoje Pardubického kraje.

Pravidla poskytování finančních prostředků jsou následující:

- celková výše prostředků poskytnutá z rozpočtu Pardubického kraje na rok 2009 činí **3 800 000 Kč**,
- minimální výše prostředků poskytnutá na jednu dokumentaci v daném roce je **20 000 Kč**,
- maximální výše prostředků poskytnutá na jednu dokumentaci v daném roce je **150 000 Kč**,
- poskytnutí podpory je podmíněno finanční spoluúčastí žadatele ve výši **minimálně 25%**,
- podpora může být poskytnuta **maximálně do 75%** z celkových nákladů vynaložených v roce 2009,

- aby mohly být náklady uznány z hlediska podpory za vyhovující, musí být nezbytně nutné pro vytvoření dané dokumentace, využity dle zásad pro poskytování podpory, zaznamenány v účetnictví, identifikovatelné, podložené a ověřitelné,
- pro poskytnutí podpory musí být vytvořen územní plán v souladu s metodikou digitálního zpracování územních plánů pro Pardubický kraj (MINIS), výkresová a textová část řešené etapy musí být dodána odboru strategického rozvoje kraje na CD ve formátu PDF do 30. 11. 2009 a příjemce podpory předá digitální data čistopisu územního plánu poskytovateli podpory před jeho vydáním zastupitelstvem obce,
- prostředky jsou poskytovány žadateli na účet převodem a to na základě uzavřené smlouvy o poskytnutí grantu,
- do 30. 11. 2009 musí žadatel předložit odboru strategického rozvoje Krajského úřadu Pardubického kraje vyúčtování projektu,
- podpora je poskytována pouze pro vytvoření územně plánovací dokumentace pro území nacházející se na území Pardubického kraje.

7.1.1 Průběh grantového řízení

Vyhlášení programu bylo určeno na 13. 10. 2008, a bylo zveřejněno na úřední desce a na webových stránkách úřadu. Žádosti musely být podány v rozmezí od 12. 1. 2009 do 13. 2. 2009 do 12.00 hodin. Bylo možné podat je pouze osobně u Ing. Zdeny Loumanové nebo Ing. Ivy Štverákové na odboru strategického rozvoje kraje. Žádost musela být odevzdána v jednom originále a po převzetí žádosti pracovníky byla uskutečněna kontrola administrativního souladu, tj. vymezení žadatele, podporované aktivity, dále kontrola úplnosti a předběžná veřejnosprávní kontrola dle zákona č. 320/2001 Sb.

Žádost musela být podána na příslušném formuláři, který byl k dispozici na webových stránkách Pardubického kraje nebo na odboru strategického rozvoje kraje Krajského úřadu Pardubického kraje.

Povinné přílohy žádosti jsou:

- doložení zadání územního plánu včetně výpisu z usnesení zastupitelstva o jeho schválení,

- smlouva o dílo s vybraným projektantem (ve smlouvě bude uveden následující text: „Územní plán bude zpracován v souladu s metodikou digitálního zpracování územních plánů obcí pro Pardubický kraj (MINIS). Výkresová a textová část jednotlivých etap zpracování územního plánu bude odevzdaná ve formátu PDF. Digitální data čistopisu územního plánu budou zpracovaná dle metodiky MINIS a budou odevzdaná před vydáním územního plánu zastupitelstvem obce.“),
- doložení výběru projektanta (výzva minimálně třem zpracovatelům),
- kopie žádosti o pořízení dokumentace obcí s rozšířenou působností (v případě, že pořizovatelem nebude sama obec),
- kopie osvědčení zvláštní odborné způsobilosti v územním plánování (v případě, že pořizovatelem nebude obec s rozšířenou působností),
- kopie smlouvy s pořizovatelem (v případě, že pořizovatelem nebude obec s rozšířenou působností ani žadatel),
- písemné čestné prohlášení žadatele.[18]

O udělení grantu rozhoduje rada a zastupitelstvo Pardubického kraje (ZPk) dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, na návrh komise vytvořené radou Pardubického kraje.

Složení komise je následující:

- Předseda: radní Pardubického kraje s kompetencemi pro regionální rozvoj,
- Členové: radní Pardubického kraje s kompetencemi pro oblast rozvoje venkova,
  2 členové výboru pro regionální rozvoj a vnější vztahy ZPk,
  vedoucí odboru OSRKEF,
  vedoucí oddělení ÚP, OSRKEF,
  vedoucí oddělení IP, OŽPZ.

Rozhodnutí o přidělení grantu bude zveřejněno do 15 dnů ode dne schválení v ZPk na internetových stránkách Pardubického kraje. Vybraným žadatelům bude nejpozději do 30 dnů ode dne schválení v ZPk zaslán návrh smlouvy o poskytnutí grantu. Ostatní žadatelé se

[18] KRAJSKÝ ÚŘAD PARDUBICKÉHO KRAJE: *Výzva k předkládání žádostí o podporu a směrnice pro žadatele*, Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje, 2008, str. 4.

nevyrozumívají. Předložené žádosti o poskytnutí grantu se zakládají u vyhlašovatele a žadatelům se nevracejí. Žadatelé nemají právo na náhradu nákladů spojených s účastí v grantovém programu.[19]

Na udělení grantu není právní nárok, pracovníci odboru se nesmí přímo účastnit na přípravě žádostí a žadatel nesmí ovlivňovat jednotlivé členy komise při hodnocení žádostí.

7.1.2 Kritéria pro hodnocení žádostí o grant

Za zavazující kritéria se považuje:

- zda je řešen soulad podporované dokumentace s Územním plánem velkého územního celku Pardubického kraje,
- zda obce nemají územně plánovací dokumentaci,
- zda řešené území (jeho převážná část) spadá do regionu pro soustředěnou podporu kraje (tzv. problémové mikroregiony),
- zda dochází k ochraně přírodních hodnot - řešené území (jeho část) je ovlivněno vymezenou chráněnou krajinnou oblastí, chráněným územím soustavy „NATURA 2000“,
- zda dochází k ochraně kulturních hodnot - řešené území (jeho část) je ovlivněno vymezenou památkovou rezervací, památkovou zónou,
- velikost obce - přednostně řešit menší obce s menšími rozpočtovými možnostmi,
- přiměřenost předpokládaných nákladů na pořízení dokumentace,
- forma zajištění pořízení a kvalifikace pořizovatele,
- míra spolufinancování žadatele.[20]

[19] KRAJSKÝ ÚŘAD PARDUBICKÉHO KRAJE: *Výzva k předkládání žádostí o podporu a směrnice pro žadatele*, Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje, 2008, str. 4.

[20] KRAJSKÝ ÚŘAD PARDUBICKÉHO KRAJE: *Výzva k předkládání žádostí o podporu a směrnice pro žadatele*, Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje, 2008, str. 4.

7.1.3 Poskytnuté granty v období 2003 - 2008

Souhrnný přehled poskytnutých grantů v období 2003 - 2008:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kč	2 825 000	3 280 000	2 500 000	3 988 000	4 100 000	4 930 000
Počet obcí	60	58	44	56	46	50

TABULKA 2- Přehled poskytnutých grantů

Zdroj: Vlastní tvorba

V období 2003 - 2008 byla obcím poskytnuta podpora na pořízení územních plánu v celkové výši **21 623 000 Kč**. V letošním roce byla na tyto účely vyčleněna částka z rozpočtu kraje ve výši 3 800 000 Kč.

7.2 Stav územních plánů na území Pardubického kraje

Stav územních plánů na území Pardubického kraje v letech 2003 - 2008 dosáhl výrazných změn především díky grantům na jejich pořízení. V roce 2003 bylo na území Pardubického kraje 45 obcí se schváleným územním plánem, 91 obcí mělo územní plán rozpracovaný, 136 obcí mělo vytvořený územní plán sídelního útvaru a 180 obcí bylo bez územního plánu. Díky výše uvedenému grantu se stav územních plánu výrazně zlepšil. Již v roce 2008 bylo pouze 29 obcí se schváleným územním plánem po 1. 1. 2007, 89 obcí mělo územní plán rozpracovaný, celkem 207 obcí mělo územní plán schválený před 1. 1. 2007, 79 obcí mělo vytvořeno územní plán sídelního útvaru, který byl schválen před 1. 1. 1998 a pouze 51 obcí bylo bez územního plánu.

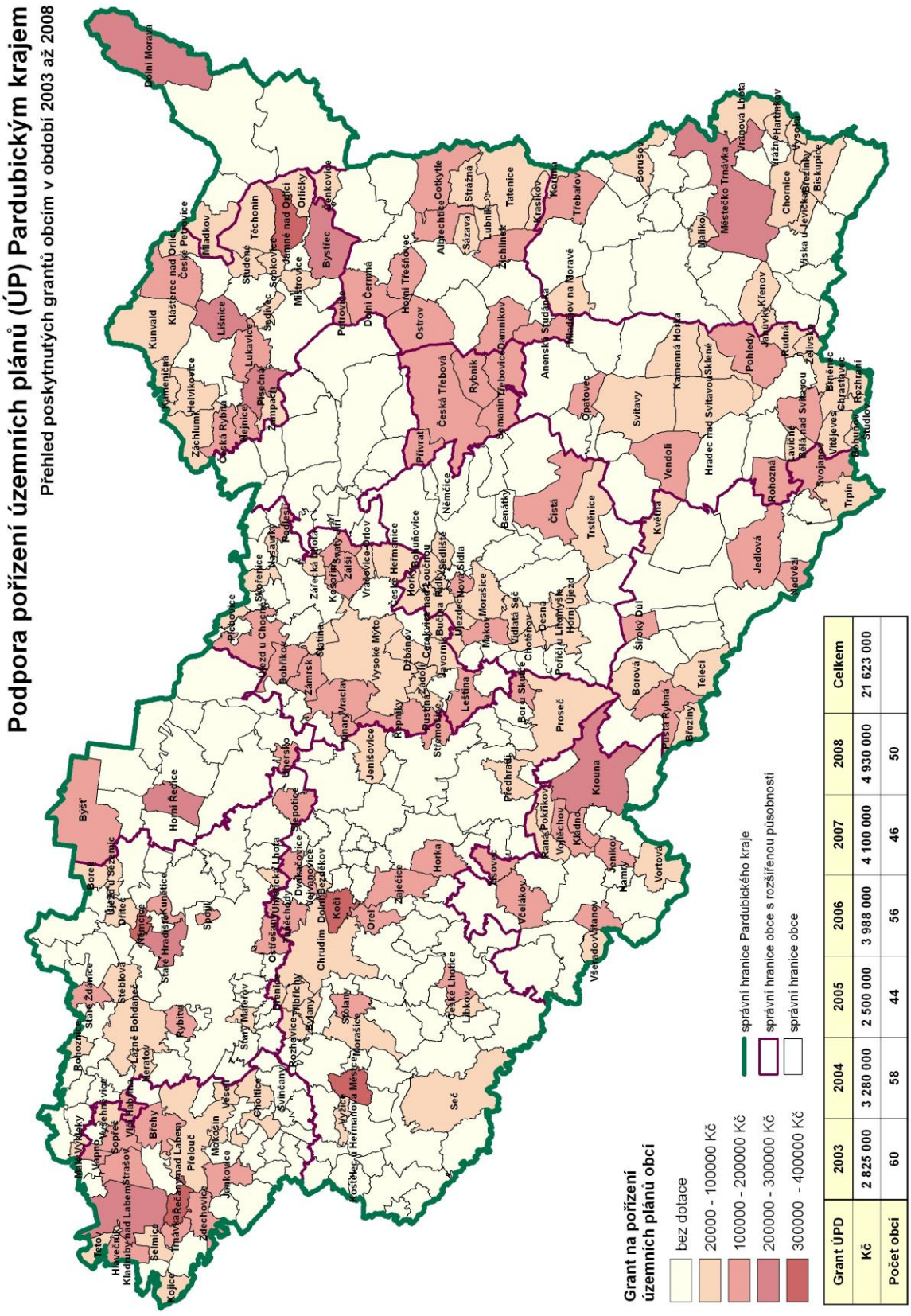

Grant ÚPD	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Kč	2 825 000	3 280 000	2 500 000	3 988 000	4 100 000	4 930 000	21 623 000
Počet obcí	60	58	44	56	46	50	

OBRÁZEK 7- Přehled poskytnutých grantů v letech 2003- 2008

Zdroj: Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje

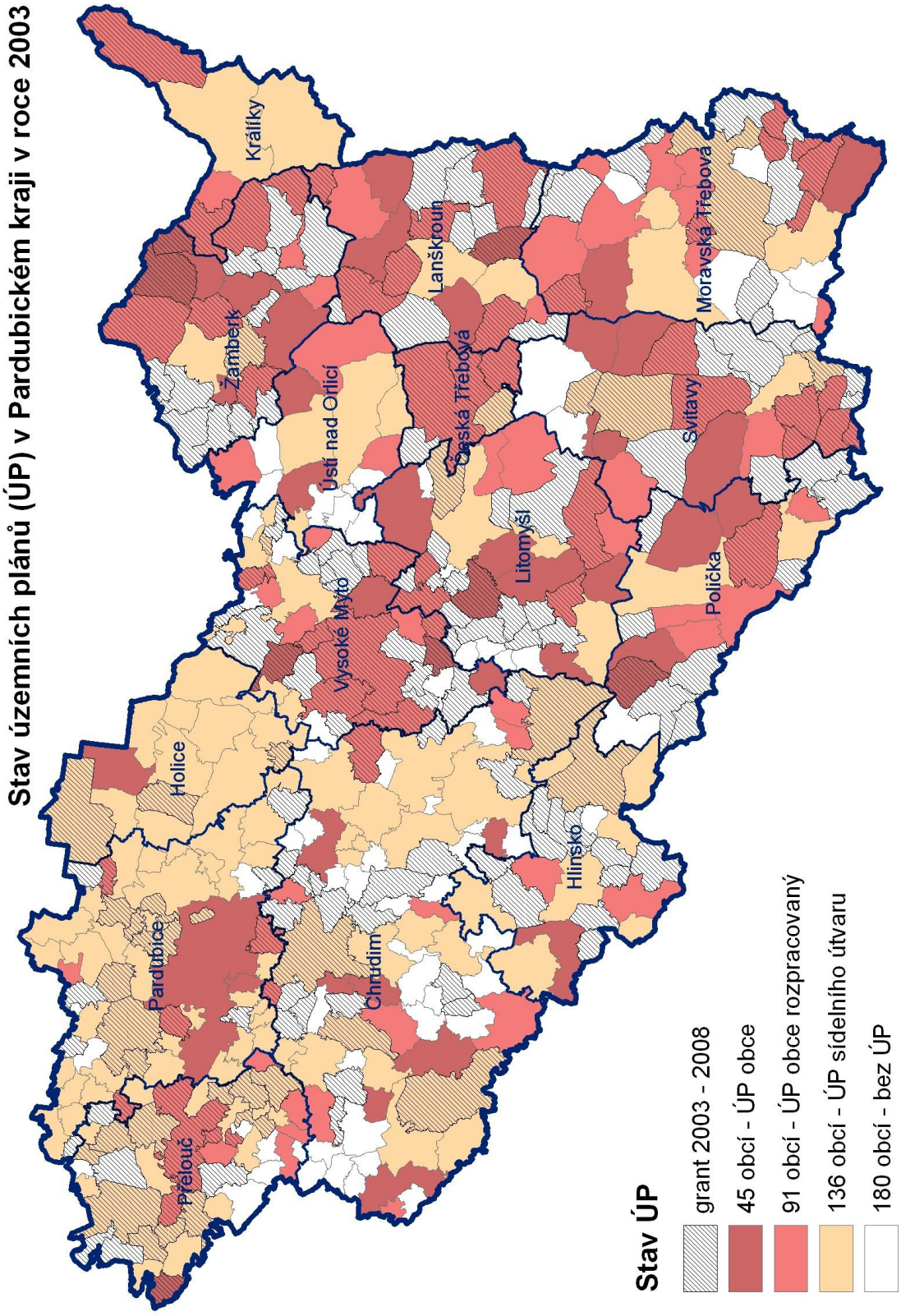

OBRÁZEK 8- Stav ÚP v Pardubickém kraji v roce 2003

Zdroj: Vlastní tvorba ve spolupráci s Krajským úřadem Pardubického kraje

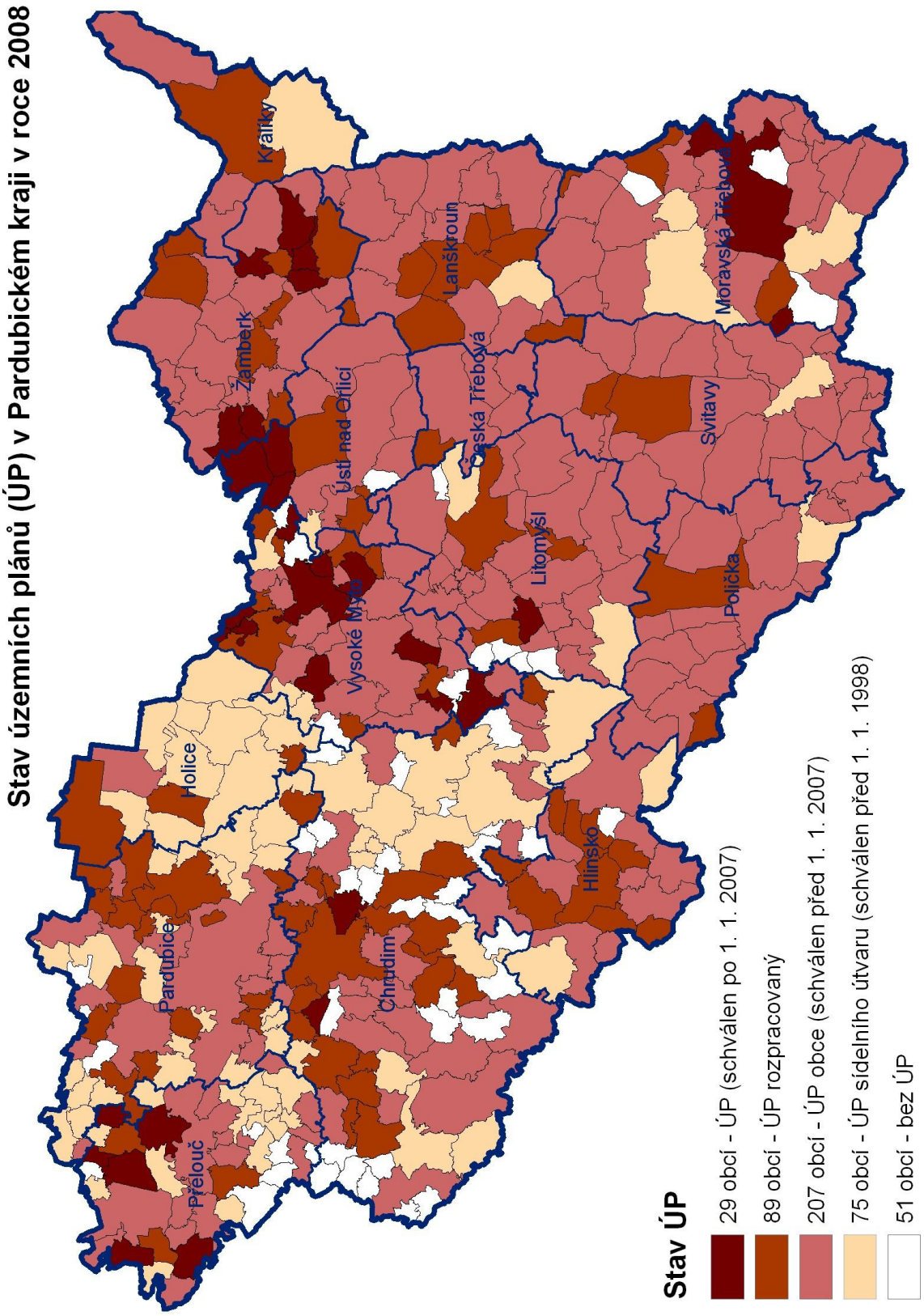

OBRÁZEK 9- Stav ÚP v Pardubickém kraji v roce 2008

Zdroj: Vlastní tvorba ve spolupráci s Krajským úřadem Pardubického kraje

Závěr

V teoretické části této práce jsem se zaměřila především na popis nástrojů a cílů územního plánování daných platnou právní legislativou a dále popisem jeho využití v obecných podmínkách obcí i krajů. V práci jsem též zkoumala, k jakým změnám došlo z hlediska změny legislativy po přijetí nového zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu.

Praktická část práce je věnována též dopadům těchto změn na územně plánovací činnost Pardubického kraje. I po přijetí nového zákona je tato činnost v mnoha případech dále prováděna podle úprav zákona č. 50/1976 Sb., neboť územně plánovací činnost započatá před rokem 2006 se i nadále ze značné části řídí podle tohoto zákona.

V práci jsem v souvislosti s územně plánovací činností věnovala také pozornost metodické a odborné činnosti kraje vůči obcím, zjišťovala jsem, jaké metody jsou krajem využívány. Jedná se především o porady, kontroly, semináře, odbornou pomoc na úřadech obcí s rozšířenou působností apod. Dále kraj také využívá metodiku MINIS a ÚAP – DMG ÚAP, jejichž cílem je sjednotit digitální zpracování jevů navrhovaných územním plánem a získat tím standardně zpracované vrstvy těchto jevů v geografickém informačním systému pro potřeby dalšího využití.

Kraj také vyhlašuje každoročně od roku 2003 grantový program zaměřený na podporu pořízení územně plánovacích dokumentací za účelem rozvoje obcí na území Pardubického kraje. Tento program je vytvořen pouze pro obce do 3000 obyvatel a kraj uvolnil ze svého rozpočtu pro letošní rok 3 800 000 Kč. V návaznosti na tento grantový program došlo k výrazným změnám ve stavu územních plánů na území Pardubického kraje v letech 2003 - 2008. Tyto změny jsem vyhodnotila a ve spolupráci s pracovníky Krajského úřadu Pardubického kraje vytvořila kartogramy, které tyto změny znázorňují a které budou dále využity i pro potřeby úřadu.

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1- Územní plán Borek 17
OBRÁZEK 2- Regulační plán Polička 18
OBRÁZEK 3- ÚP VÚC Pardubický kraj 22
OBRÁZEK 4- ÚP VÚC Pardubický kraj (návrh) 23
OBRÁZEK 5- Zásady územního rozvoje Pardubického kraje 34
OBRÁZEK 6- Grafická část územně analytických podkladů Pardubického kraje 38
OBRÁZEK 7- Přehled poskytnutých grantů v letech 2003- 2008 48
OBRÁZEK 8- Stav ÚP v Pardubickém kraji v roce 2003 49
OBRÁZEK 9- Stav ÚP v Pardubickém kraji v roce 2008 50

Seznam tabulek

TABULKA 1- Harmonogram pořizování Zásad územního rozvoje Pardubického kraje 33
TABULKA 2- Přehled poskytnutých grantů 47

Použitá literatura

KNIHY:

[1] HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2.

[2] LACINA, K. *Vybrané kapitoly ze soudobého řízení měst a obcí.* 3.vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002. 133 s. ISBN 80-7194-495-5.

[3] ŠAMAN, Z. *Územní plánování*. Praha: Vydavatelství ČVUT, 1986. 107 s.

[4] ŠILHÁNKOVÁ, V. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji* 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.

[5] ŠILHÁNKOVÁ, V., KOUTNÝ, J., ČÁBLOVÁ, M. *Urbanismus a územní plánování*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002. 117 s. ISBN 80-7194-415-7.

LEGISLATIVA:

[6] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

[7] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

[8] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

[9] Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)- již neplatný

INTERNET:

[10] Portál územního plánování. Nástroje územního plánování v České republice. [online]. Dostupné z WWW: < http://portal.uur.cz/nastroje-uzemniho-planovani-v-ceske-republice/upp-pur-upd.asp>

[11] Tvůj dům. Stavební zákon v novém znění. [online]. Dostupné z WWW: < http://www.tvujdum.cz/finance-pravo/stavebni-zakon.aspx>

MATERIÁLY POSKYTNUTÉ KRAJSKÝM ÚŘADEM PARDUBICKÉHO KRAJE:

[12] KRAJSKÝ ÚŘAD PARDUBICKÉHO KRAJE. *Výzva k předkládání žádostí o podporu a směrnice pro žadatele*. Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje, 2008.

[13] POVOLNÁ, V. *Jak se zapojit do územního plánování- Manuál pro veřejnost i obce*. Brno: Ekologický právní servis, 2008.

[14] Interní dokumenty Krajského úřadu Pardubického kraje.